

HÁRMAS - KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

WALTHIER GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2 sz.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

RIHEZ MENDÜNK?

Az emberiség nagy tömegei — az eszmék és világfelfogások más-más utvesztőin bolyongnak. Keresik az ést, a fényt, mely világosságot vet az emberi élet mi-benlétére és céljára? Keresik a biztos utat, amelyen béke, meg-érlés és boldogság jut osztályrés-zül az élet mostoha száműzött-jének. Lesik-várják a segítőt, szabadtót, aki megoldja az élet és megélhetés sok-sok, nehéz problémáját. Elnének századok, évezrek, s a világ népe kielégülést, megnyugvást nem talált.

Mégis van a világnak egy biz-tos helye, ahol szívesen fogadják és megadják a választ mindazon kérdésre és kételyre, amelyre másutt tétova feleletet adtak.

Ez a hely a betlehemi barlang, ahová leszállt az emberiség Meg-váltó és Üdvözítő Istene. Akiről Izaías így énekelt: „Kisded szület-tett nekünk és Fiu adatott nekünk és hivatik az Ő neve Csodálatos-nak, — Istennek“.

Valóban csodálatos lény. Ezer-kilencszáz esztendő óta népek, nemzetek milliárdjai vallják Iste-nüknek és követik utolérhetetlen, minden emberi véleményen felül-álló, megdönthetetlen tanítását: az ujszövetség evangéliumát.

Istenember, aki a bűnös, po-gányságba süllyedt emberiség ne-vében teljes elégtételt, az engesz-telés és hódolat áldozatát tudta bemutatni a megbántott és ha-ragvó Istennek, — s aki az égből lehozta évezredek vágyát és re-ménységét: a Teremtő Isten bo-csanatát és kegyelmét.

Üdvözítő, aki fel tudta emelni a porból a bűnbánó embert és meg-tisztulást, megbékélést, megszen-telődést, az Istenhez való felemel-kedést és soha el nem muló örök boldogságot szerzett neki.

Általa Isten irgalma, áldása, szeretete és igazsága tért vissza a földre. Felemelő boldogításából nincs kizárva senki. Hozzájuthat szegény és gazdag, munkás és király, fekete vagy fehér bőrt, csak egyet kíván: jóakaratot és megjavulási szándékot.

Keresztény igazságosságot, ke-resztény politikát, keresztény csa-nádi és közeletet, keresztény be-

rendezkedést kíván és sürgel mindenki Ői ez?

Krisztus tanításának, erényei-nek, társadalmi igazságot kívánó felebaráti szeretetének megvaló-sítása az élet minden vonalán!

Hol kezdjük? Önmagunkon! — Álakítsuk ki valamennyien a krisztusi embert, járjunk az ő egyenes utain és más lesz a vil-ág képe.

Karácsonykor bele zug fülünk-be a betlehemi bölcsődal: „Dicső-ség a magasságban Istennek és békesség a földön a jóakaratu embereknek!“ Ének, ünneplés, szeretetkiaradás főemel, de ez még nem elég.

Az élet hétköznapjain éljünk úgy, amint Isten választott és megváltott gyermekeihez: a ke-resztény emberhez illik: az Istent imádni meg ne szünjünk, ember-társainkat becsüljük, az igazságot keressük és valljuk, s a tiszta er-kölcsöt kövessük.

Ez a jószándéku keresztény élet, így találunk Krisztushoz és így változtatjuk boldogabbá a földszínt!

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOT

ad a magyar népnek Imrédy Béla. Hét szociális javaslat került az országgyűlés elé, amelyek hivat-van orvosolni a legkiáltóbb és legsürgősebb társadalmi igazság-talanságokat.

Az első javaslat a családi pótl-ék felemelésével — a kisebb tisztviselők és közalkalmazottak helyzetén kíván segíteni.

A második javaslat az OTBA hatáskörét akarja kiterjeszteni a városi, vármegyei, községi tisztvi-selőkre és a nem állami tansze-mélyzet tagjaira, hogy ezek is betegellátásban részesüljenek.

A harmadik javaslat szól a ke-resethalmozás szabályozásáról. Csökkenteni kívánja mindazok nyugdíját, akik magánalkalmazás-ban a nyugdíjon felül nagyobb, tehát dupla jövedelmet huznak. Az ifjúság elhelyezkedésének alap-ját képezi e tervezet.

A negyedik javaslat a nő-tiszt-viselők alkalmazását szabályozza és nagyobb dupla jövedelem ese-tén elbocsátásukat kívánja ren-dezni. A bizottsági tárgyalásokon sokat rontottak az eredeti helyes elgondoláson.

Az ötödik javaslat az iparban, bányászatban, s kereskedelem-ben foglalkoztatott munkások, napszám-osok és alkalmazottak gyermek-nevelési pótlékának megállapítá-sáról kíván intézkedni. Az or-

szággyűlés pénzügyi bizottsága a mezőgazdasági munkások gyer-mekeinek családi pótlékát is sürgelle. A Pénzügyminiszter kijelentése szerint ez is előkészítés alatt áll a földművelésügyi miniszterium-ban. Ugy látszik, Sztranyavszky minisztersége alatt nem készült el.

Beterjesztés előtt áll, s mielőbb tárgyalás alá kerül a „földreform“ organikus szabályozását és az u. n. „örökhaszonbérletek“ létesítését rendező javaslat. Teleky Mihály gróf földművelésügyi miniszter kijelentése szerint elsősorban a parlagon heverő földek, azután az idegen állampolgárok földjei, harmadszor a részvénytársaságok és bankok birtokai, majd a kötött

birtokok és a zsidótörvény alap-ján kisajátítandó birtokok kerül-nek igénybevételre.

A hetedik javaslat a zsidótör-vény revíziójára és végleges meg-oldásra vonatkozik. A NEP „zsidó-bizottsága“ még e héten elkészíti a végleges tervezetet.

Örömmel látjuk a „gyorsvonati-tempót“. Sokat tárgyaltunk e kér-désekről éveken át. Rengeteg esz-me került felszínre, de a sok mó-dosítás, sok érdeklőbejátszás elő-dázta a döntést.

Most végre a parlament opció-s asztalára került társadalmunk be-teszt szervezete. Vigyázzunk, hogy a sok „bölcs bába“ között el ne vesszen a csecsemő!?

Magyar átok

Különös fajtája vagyunk az Uristennek. Ránkakasztott a Te-remtő annyi jeles tulajdonságot (harckészség, bátorság, türelem, kitartás, szótartás, baráti hűség, hallatlan munkaenergia stb), hogy a földnek kevés nemzete mond-hatja el magáról. De van egy szörnyű betegségünk: nem álljuk azt, ha valaki erősebb, okosabb, vagy szerencsésebb nálunk, s fe-lénk akar kerekedni. A konok magyar dac, a „csakazért“ is tü-zes, fergegetes indulata nemcsak a magyar falu tudatlan embereit indítja sokszor meggondolatlan lépésekre és cselekedetekre, de kikezdi és megfontoltságától meg-fosztja gyakran az ország vezetés-re hivatott kiválóbb egyéneit is.

Megborzadtunk és elkeseredé-sünkben ökölbesorított kézzel szerettük volna „móresre“ tanítani azon „jeles“ politikusokat, akik az elmúlt hetekben gyászos, az egész világ előtt szégyenletes bel-politikai válságba kergették a közéletet.

Azt kérdezte mindenki, vajjon „mi szükség volt erre?“

Hónapok óta kintzó és keserűen tanulságos diplomáciai csatát viv-tunk elrabolt területeink vissza-szerzéséért, Tudjuk, látjuk, hogy függetlenségünk, nemzeti szabad-ságunk megóvása nélkül — többet senki el nem érhetett volna, mint Imrédy Béla és kormánya.

És amikor husz esztendő szen-vedése után egy-két örömnapot látott ez a sir szélére taszított nemzet, akkor a felvidék magyar-jainak elképedésére, a nagyvilág bámulatára, ellenségeink röhejére

— a régi 67-es — 48-as csatá-rozások szüklátóköri veszekedé-seinek mintájára — leszavazták, megbuktatni akarták azt a kor-mányt, amelynek többen addig tagjai, s a felelősségben részesei voltak — csak azért, mert Imrédy Béla — a parlamenti fölösleges szófecsérlés helyett gyorsabb tem-póban, s a mai idők sürgető kényszerítéséhez illeszkedve ki-vánja az évtizedek óta kívánt és százszor hangoztatott reformokat az ország megerősödése és a nép-jávéra megoldani.

Néhány jóhiszemű, de rövidlátó politikushoz felsorakoztak a nagy-bankok és részvénytársaságok igazgatósági tagságát betöltő „honatyák“, a liberális, szociáldemokrata és kiszagda képviselők. Az ellenzék nagy kormányzati változást remélt a kormány le-szavazásától. A NEP fronttörő tagjai Sztranyavszky vezetésé-alatt új többség alakításával — a kormány átvételét.

Horthy Miklós kormányzó bölcs elhatározása és kemény ökle pon-tot tett a zavart keltő meggondolatlan próbálkozás végére.

És talán soha még országfő in-tézkedése nem keltett olyan egy-öntetű örömet és lelkesedést, mint a kormány lemondásának el nem fogadása.

A magyar nép odaadón bizik Imrédy Béla kivételes egyénisé-gében, politikai éleslátásában és igazságos — minden melléktékin-tetést elvető — szociális alkalmi-akarában.

Alapos megfontolást, kevés szó-fecsérlést és gyors cselekvést ki-ván és követel a magyar nép ve-zéreitől.

Tudjuk, hogy Imrédy ugyanezt akarja. Bizunk benne és várjuk terveinek megvalósulását!

KATOLIKUS AKCIÓ

Vízkereszt ünnepe

Vízkereszt ünnepén három eseményt ünnepel az Anyaszentegyház.

Először ünnepli a három napkeleti bölcsnek megjelenését az ujszülött Megváltó előtt: másodsor ünnepeli Krisztus megkeresztelését, harmadszor ünnepli a kánaai menyegző emlékét.

E három esemény együttes ünneplésének a következő oka van. Az Anyaszentegyház e napon Jézus istenségének kinyilatkoztatását akarja elénk tárni. Jézus istenségét kimutatta legelőször a pogányok előtt, amikor a három bölcs megjelent az ujszülött Üdvözítőnél. Jézus istenségét nyíltan kimondotta Isten a zsidók előtt, amikor az Üdvözítő megkeresztelkedett a Jordánban és az ég megnyílt fölötté a szavakkal: „Ez az én kedves Fiam.” Jézus pedig szemmel láthatóan bizonyította istenségét az ő tanítványai előtt, amikor a kánaai menyegzőn olyan csodát tett, amely csak Isten vihet végbe. Vízkeresztkor tehát azt ünnepeljük, hogy Jézus istenségét kijelentette először a pogányok, másodsor a zsidók és harmadsor tanítványai előtt.

A mi vidékünkön e három esemény közül csak a legelső ismertik a hívek. Erről aztán e napot háromkirályok napjának is nevezik.

A vízkereszt elnevezés keletéről származik. Ott ugyanis a három esemény közül a másodikat: Jézusnak megkeresztelését ünnepelték jobban a másik kettőnél. Jézus e megkeresztelésének emlékére aztán vizet szenteltek és innét maradt meg a napnak a neve.

Vízkereszt napjának szertartásai közül meg kell említenünk még a házszenelést is. Ősi szokás szerint az Anyaszentegyháza polgári év elején imával és áldással kéri le Isten kegyelmét híveinek otthonára. Ezt a házáldást rendszeren vízkereszt ünnepe, vagy annak nyolcadára alatt szokták végezni.

Új év — új szív

Bölcs Alfonz, Arragónia királya egyszer meglátogatta egyik előkelő alattvalóját. A király jöveletét már egy félévvel előbb jelezték a főúrnak. Készült is reá. Kastélyához egy új szárnyat építtetett és szobáinak bútorzatát újjal cserélte ki.

A királyt kellemesen érintette ez a figyelem és igen jól találta magát vendéglátó gazdájánál. Több, mint egy hetet töltött társaságában és ezalatt alkalma volt bepillantani a főnemes szívébe

is. Látta, hogy nem rossz alapjában ez a szív, de a vallásosság erénye nem nagyon kiváló benne. Amikor elbúcsúzott tőle, így szólott hozzá:

— Nemes barátom, nagyon köszönöm sok figyelmedet. Miattam újra bútoroztatad kastélyodot, sőt még egy új részt is építtél hozzá. Azt szeretném azonban, ha nemcsak a földi királyod kedvéért lennél ilyen figyelmes, hanem az égi Király hódolatára is tennél valamit. Most, hogy eltávoztam tőled, kezdődjék egy új esztendő és egy új korszak a bensődben is. Barátom, én azt szeretném, ha te vallásosabb lennél!

A főnemes megilletődött hallgatta királyának jóakarató szavait. Elég nemes volt ahhoz, hogy meg is szívlelje őket. Változtatott eddigi viselkedésén és ettől kezdve jobban a hite szerint élt és valóságosabb is lett.

Elmult a régi esztendő és lezárta életünk egyik szakát. Következik az új. Ha eddig nem voltunk serények az Isten szolgálatában és hitünk magatartásában, legyen ez az évforduló egy új korszaknak kezdete. A jövőben legyünk vallásosabbak és Isten szolgálatában serényebbek!

Mikulás-est

Az endrődi polgári iskola Csernus Mihály Önképzőkörre tartalmas ünnepélyt rendezett folyó hó 5-én, amelyen a szép számban megjelent felnőttek is együtt örültek a tanuló ifjúság százaival. Éreztük mindnyájan, hogy a meleg gyermek szívek indultak el, azért, hogy felvidéki társaikon segítsenek és legalább karácsonyra ők is megörvendeztethessék sokat szenvedett társaikat.

Az ünnepély nagyszerű rendezése a nivós tartalom mellett a szociális érzést s a hazafiasságot mélyítette. A szindarab szerzője: Vitéz Baranyainé ezuttal is marandót alkotott. Dicséret illeti az Önképzőkör vezető tanárát, aki valóban gondoskodott arról, hogy Mikulás apó ünnepén egy növendék se érezze a szeretet hiányát. Az ünnepély műsora a következő volt.

Hiszkegy. Énekelt a polgári iskola vegyeskara Benke Géza karnagy vezetése alatt.

Segíts Hadur Szavalta Bartha Erzsébet IV. o. t.

Vitéz nagybányai Horthy Miklós életrajza. Ünnepi beszéd. Előadta: Iványi Imre III. o. t.

Hegedű szám előadta: Maác János és László.

„Hiú kislány”. Szindarab. Irta Baranyai Istvánné. Előadták: Baranyai Éva, Debrécei Mária, Gubuznai Éva és Kocsondy Katalin.

Kodály: kórus. Karének. Csehekhez. Szavalta: Gyuricza Anna IV. o. t.

„Hymnus”. Szindarab. Előadták a III.—IV. osztályos növendékek.

„Jön a Mikulás”, előadták az iskola növendékei.

A nagyszámú hallgatóság élvezettel hallgatta a kitünően előadott számokat.

Szivgárdisták avatása és Ünnepele

Az endrődi Szent Imre és Szent Margit Szivgarda dec. 8-án déután tartotta meg az új tagok felvételét. Az avatás szertartását Fetzer József kerületi esperes ur végezte a templomban, aki beszédében vázolta a szivgárdista gyermekek kötelességeit. Közel 200 gyermek tett ígéretet az Ur Jézusnak, hogy Szent Szívét mindig szeretni akarják és apostolkodni, dolgozni akarnak az ő ügyéért.

Az avatás után ünnepély volt a polgári iskolában a következő műsorral:

1. Szivgárdisták imája és Harangszó c. énekeket adta elő a Közp. Leányisk. énekkara.

2. Varju Lenke szavalt nagy sikerrel.

3. Pálmai József gárdavezető az ünnepi beszédben üdvözölte a közönséget és röviden előadta a Szivgarda célkitűzéseit.

4. Énekszámokat adott elő a Közp. Leányisk. énekkara.

5. A magyar virágok hódolata Szűz Mária előtt. Előadták a Gyomavégyi Leányisk. tanulói.

6. Apáczai István: A haza panasza. Énekelték: Szalai Irén V. o. és Kurilla Imre I. polg.

7. Győz a szeretet. Szindarab. Három felvonásban. Irta Pálmai József. Előadták a Közp. Leányisk. és a Szarvasvégyi Fiúisk. növendékei.

8. Szövetségi induló. Énekelték a Közp. Leányisk. énekkara.

A mindvégig érdekes és élvezetes ünnepélyt lelkes tapsal kísérték az egybegyűlt szülők és érdeklődő közönség. A sikeres énekszámok betanítása Kalmár Etelka tanítónő érdeme, a szindarabok megrendezésében pedig Orbók Erzsike tanítónő fáradozott sokat. Az egész ünnepély a gyermekek nyilvános hitvallása volt az Ur Jézus mellett. Bemutatták, hogyan akarják a szivgárdista ideálokat megvalósítani: Istenért, hazáért és saját lelkük üdvéért.

Egyházi híradás

Egyesületi hírek. Szivgárdistáink karácsonyi pásztorjátékra készülnek nemcsak a belterületen, hanem a külterületi iskolákban is. A központi iskolák növendékei a Népház mozi-teremben, a gyomavégyi, mirhói és tanítóföldi gárdisták a tanítóföldi iskolában rendeznek előadást Karácsony mindkét ünnepén. A tanítóföldi előadás d. u. 3, a népházi d. u. 4 órákor kezdődik. A szülők és felnőtt ifjúságot felhívjuk a gondosan előkészített játékokra.

A Legényegyesület — rádiókészülék beszerzése céljára január 6-án táncmulatságot rendez a Népház nagytermében.

A Leányegyesület műsoros előadó

estjét — tartja. Felhívjuk erre ez-
uton is olvasóink figyelmét.

Hűbuzgalmi egyesületeink e hónapban a következő napokon tartják havijátatosságukat, illetve összejövete-
lükét:

Szent Ferenc III. rendje december 18-án d. u. fél 3 órákor, az Oltár-
egyesület dec. 18-án d. u. fél 4 órákor.
A Jézus Szive Szövetség Női-csoportja
december 26-án d. u. fél 4 órákor, a
Férfi-liga dec. 31-én d. u. 4 órákor, a
Leány-csoport január 5-én d. u. 5
órákor. Három utóbbi egyesület a
polgári iskolában.

Az utolsó „Rórátl” december 23-án
reggel 6 órákor végezzük.

Karácsony ünnepén éjjel 12 órákor
„éjjeli” szentmisét, reggel 6 órákor
„pásztor-misét”, d. e. fél 8 és 10 óra-
kor ünnepi nagymisét mondunk. „Diák-
misét” mindkét napon fél 12 órákor
végzünk.

December 27-én szent János apostol
ünnepén „bor-szentelést”, január 6-án
pedig „házszenelést” végez az anya-
szentegyház. Akik új házaikat megál-
datni kívánják, jelentsék a sekres-
tyében.

December 31-én este 5 órákor ün-
nepélyes hálaadást végzünk.

Külterületi szentmisék. Dec. 18-án a
pályákalmi és nagylaposi kápolná-
s, december 26-án az öregkeri kápol-
nás, január 6-án a nagylaposi kápol-
nás, január 8-án a Szent Imre és
cseszi iskolákban, január 15-én a po-
lyákalmi és nagylaposi iskolákban
mutatunk be szentmiséket.

Endrődi népesedési adatok

nov. 15. — dec. 15.

Születések: Hegedűs Pál munkás
leánya; Irén Ilona. Knapp András mun-
kás fia; András. Szurovecz Máté mun-
kás fia; Máté András, Majoros János
ny. csendőr fia, János Alajos Károly.
Kurilla András közs. rendőr fia, László.
Dr. Varga Ferenc tanító fia, Ferenc
György, Varju Imre földmives
fia, Imre Máté Elek. Szujó Imre mun-
kás leánya, Katalin. Poharelec Balint
munkás leánya, Ilona Franciska. Gu-
buznai Lajos földmives fia, Lajos.
Gyuricza Mária háztartásbeli leánya,
Magdolna Gabriella. Giricz Mihály
munkás fia; Béla. Köles Elek munkás
fia, Miklós András. Csuvar Mátás
sírásó leánya; Mária Terézia. Biró Fe-
renc kubikos fia; Ferenc. Fabián Irén
háztartásbeli fia Antal Imre, Kovács
Miklos földmives leánya, Erzsébet.
Rostás Sándor földmives leánya, Anna
Mária. Gellai József cipész fia, Miklós
Arany Lajos napszámos fia, Isván
Zsigmond.

Házasságot kötöttek: Gyuricza Imre
Miklós földmives rk. és Vaszkó Mária
Irén rk. Sosnyák Mátyás földmives
rk. és Fülöp Terézia rk. Hunya Sán-
dor földmives rk. és Oláh Margit rk.
Kondor József vendéglős rk. és Hunya
Ilona rk. Bela Máté földmives rk. és
Dinya Mária rk. Szonda István föld-
mives hely. vall. és Kulik Eszter rk.

Elhunyt az Urban Gubuznai György-
né Gonda Magdolna 64 éves, tüdőlob.
Knapp András két napos, koraszülöt-
ség. Dinya Lajosné Hidli Emilia 72
éves, tüdőlob. Hunya Józsefné Iványi
Katalin 79 éves, szívmegelajulás.
Gyuricza Mihály 78 éves, szervi sziv-
baj. Gyuricza István 26 éves, tüdő-
gümőkór. Balint Margit 16 hónapos,
kötél általi fulladás. Gyuricza Mátyás
72 éves, szívszélhűdés. Majornyik
Mihály 80 éves, agyszélhűdés. Timár
Imre 3 hónapos, hörghurut. Balázs
Mátyás 66 éves, gyomororrák. Liziczai
János 2 hónapos, bélhurut.

Eljegyzések: Juhász Pál kántortanító
Kalmár Ilonával. Babos István nap-
számos Gonda Veronikával. Kajla Elek
zenész Szabó Rózával. Tóth József
László napszámos Fekécs Monikával.
Cservenák János fűszeres Timár Piro-
skával. Gubucz János cipész Timár
Margittal. Gyuricza Vince bográr
Balázs Teréziával. Vinkovics Lajos
kubikus Kerdos Máriával. Takács Sán-
dor kőmives Polányi Brigittával.

KÜLPOLITIKAI HIREK

A müncheni tárgyalásoknak legújabb hajtása a német-francia megegyezés és barátságkötés a két állam határának biztosítására. Nagy megkönnyebbülést jelent Rippentrop párizsi látogatása és megegyezése. mert e két nagy európai állam féltékenysége és versengése állandó üszköt jelentett az európai államok érdekerületein.

A francia és más országok szociálista és liberális sajtója dühöng a megegyezés miatt, mert azt hiszik, hogy Németország e határát biztosító megegyezés után szabadon fejt ki tejeszkedési politikáját a keleti államok felé.

Ezt megerősíteni látszik az önálló Ukrajnát létesíteni akaró ukránok vezére, aki azt mondotta, hogy „két éven belül felszabadítják a szovjet és lengyel fennhatóság alatt élő 43 ukránt és „Rutheniával“ egyesítve (a mi ruthén földünk!) önálló országot létesítenek. Kétszáz ezer főnyi seregük és „Hitler“ segíti őket.

Lengyelország politikai körében nagy visszhangot keltett e nyilatkozat, s mint halljuk, erős diplomáciai munka folyik a lengyel-orosz meg nem támadási egyezmény erőteljesebb kiépítésére.

Bennünket annyiban érdekel közelebről a hír, hogy a fővárosi sajtó és rádió jelentése szerint újabb és újabb ukrán bandák lépik el a ruthén földet, gyötrik, kiozzák, üldözik a népszavazást és Magyarországhoz való csatlakozást sürgető öslakókat. Hogy eddig nem avatkoztunk be és nem kellettünk védelmére a borzasztó szenvedéseken átment testvereknek, az nem rajtunk mult. Fogcsikorgatva és elkecserevedve kenyszerülünk nézni a szörnyű üldözéseiket. Reméljük, hogy javul a helyzet és nem lesz ábránd a „lengyel-magyar határ“. — Isten él és megalázza a gógós fenhéjazókat!

A Figaró és Oeure című francia lapok azt írják, hogy Ribbentrop támogatást ígert Olaszországnak az afrikai Tunisz megszerzése, mely eddig Franciaország afrikai gyarmatbirodalmának kulcsa volt, de ahol nagy tömegben élnek az olaszok. Naponkint mindkét országban tüntetések zajlanak le, melyek nem szolgálják a megkezdett kibékülést.

A franciák lázas sietséggel sziklaerődöket építenek Tuniszban és szünet nélkül csapatokat szállítanak oda. A közeli olasz fennhatóság alatt levő Libiában mintegy 100.000 olasz katona áll készenlétben és száz szárazföldi és vízi repülőgép állomásozik.

Talán a vizsályt elintézni ment Rómába az angol „békeapostol“ Chamberlain miniszterelnök. Az angol-olasz megegyezés pecsetjét van hivatva szolgálni a fontos látogatás. Mussolini nagy diplomáciai kepesseit ismer-

ve úgy véljük, hogy jól megalapozott az olasz követelés, s olyan időben jött, amikor a folyton terjeszkedő Németország főszövetségesének még áldozatok árán is kívánatos.

Romániában kivégezték a vasgárda vezéreit. A román királytól látogatása alkalmával kitüntetett német politikusok — válaszul visszaküldték valamennyien a román rendjeleket. Commen rommán külügyminiszter furcsát álmódott a minapiban. Azt ajánlotta, hogy a Magyarország és Románia közötti kapcsolatok megjavítását úgy lehetne elérni, hogy a két ország cserélje ki az ott lakó kisebbségeit. Szóval mi adjuk nekik az összesen 120.000 nálunk lakó románt, s ők kegyesen kiengedik az ott élő két és fél millió magyart és székelyt. Persze ezek hagyják ott nekik erdélyi birtokaikat, házait és vagyonukat, — a Magyarország mondjon le minden, ezer éves, elrablott területeiről. Lám csak, milyen bölcsek ezek a balkán diplomaták!?

Szerbiában a velünk barátságos Sztojadinovic kormány nyert óriási többséget a vasárnapi választáson. Itt van a legtöbb reményünk, hogy megfelelő délvidéki határkiigazítás után nemcsak baráti, de testvéri szövetséget kössünk a háboruban is vitéznek ismert, egyenesebb, őszinte szerb neppel.

A japán-kinai háború tovább tart. A japán kultúra és felkészültség imponálóan győz a számban sokkal nagyobb, de szervezetlen és műveletlen kínai tomegek felett. Az európai nagy államok eber szemekkel nézik a japán térhódítást. Felnek a gyarmatok elvesztésétől. A „néprajzi jogok“ majd itt is érvényesülnek!?

A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a kormányzó ur meghívta vadászatra gróf Ciánó olasz külügyminisztert, aki ennek a meghívásnak még decemberben eleget tesz. Örömmel várjuk a magyarság nagy barátját.

Memel vidéke vasárnap választott. A nyolcvan százalékos német többség a mielőbbi beolvadást követeli a Német birodalomba. Göring lapja azt írja, hogy „a nemzetközi ostobák egyik testületének jutott eszébe, hogy határvonalat húzzon ott, ahol a néprajzilag és gazdaságilag esztelenség volt“. Ugyanezt mondjuk mi is a Kárpátaljáról és mégsem engedik hozzánk a gazdaságilag hozzánk tartozó területet!?

A Matin szerint Husztra német katonai megfigyelők érkeztek és Kárpátalján rendőrséget létesítettek, amelynek szervezését többé-kevésbé nyíltan németekre bízták.

Miniszterelnök Ur!

Nagy örömmel olvastuk a kormány törvényjavaslatát a családi pótlékról és a keresethalmozásról.

Méltóztassék megengedni, hogy a családvédelem gondolatát szolgálva — mi érdekeltek is — fel-tárhassuk kérésünket és kívánságunkat.

A családvédelem kiinduló pontját a házasságkötések elősegítésében látjuk. A kisebb fizetésű tisztviselői-karnak tehát az volna a kívánsága, hogy a feleség családi pótléka legalább annyi legyen, hogy az évi ruhaszükségletét fedezze, azaz havi 24 pengő.

Ha az első öt évben nem születne gyermek a nő, vagy ha tíz év alatt csak egy gyermeket születne, akkor pótléka 50 százalékkal csökkenne, azaz 12 pengőre szállna le.

Az egykező szülők nemhogy segélyt, de kiméletet sem érdemelnek, amikor nemcsak Isten erkölcsi parancsát és a házasság szent intézményét fertőzik és gyalázzák meg, de konok akadályozói a magyarság szaporodásának és így gyengítői a nemzeti erőnek.

Az első gyermek után 12-, a második után 18, a harmadik után 24, a negyedik és többi gyermekek után 30 pengő pótlékot kérnek a sokgyermekes tisztviselő családok.

Ha pénzügyi akadály volt, méltóztassék intézkedni úgy, hogy a kettős állású feleség után sem pótlék, sem lakbér ne utaltassék, s a gyermektelen, vagy egy gyermekes nyugdíjasok évi nyugdíjának 15—20 százaléka levonásba hozva — emelne a családvédelmi alapot.

Radikális és végleges intézkedést kérünk. A gyermekáldástól való óvakodás és magzatelhajtások rettentő pusztítást okoznak a nemzet életfájának. Évenként több gyermek nem jön életre, mint ahány elhullott a világháború vérzivatarában ugyanannyi idő alatt. Akkor ellenség gyilkolta a nemzet színe-virágát, most a szülők lelketlensége vagy kényelemszeretete pusztítja azt még gonoszabbul.

Ugy látjuk, hogy a sok tanácskozás ront az eredeti tervezeten. Kérjük tehát Nagyméltóságodat, hogy eredeti elgondolása szerint hajtsa végre e fontos törvényjavaslatot.

Jogot mertem formálni magamnak e felszólaláshoz, mert hat éves házaságom alatt, bár csekély segédtanári fizetésből tengődünk feleségem négy gyermeket szült, s három ma is él. Lelkiismeretem öntudatos magyar és vallásom felfogásom tiltakozott az ellen, hogy az életet és magyar hazám szolgálatát irigyeljem saját véreimről.

A fiatalok elhelyezését korlá-

tozza továbbá a keresethalmozásról szóló törvényjavaslat kereset-határának felemelése is. Az eredeti javaslat inkább szolgálta a közérdeket és az ifjuság jövőjét. Méltóztassék megfontolás tárgyává tenni, hogy mindent az adózó polgárság sem bír el. Tehát azok is elégedjenek meg kisebb össz-jövedelemmel, akiknek gyermekeik éppen az ő fizetéscsökkentésük folytán jutnak álláshoz. A gyermektelen, vagy egy gyermekes családok nyugdíjánál és mellékjövedelménél bőven elegendő a 400 pengős maximális határ. — Akik félték a gyermektől, elégedjenek meg kisebb jövedelemmel.

Nagyméltóságod alázatos híve.
Debrecen 1938. dec. 12.

Stefán Béla
rk. polg. isk. tanár.

A szegények karácsonya

sok gondot okoz az előjáróságnak. Ennek kettős oka van. Az egyik az a körülmény, hogy a szegénygyi bizottság a hozzájárulások mérvét a jó termésre és kereseti lehetőségekre való tekintettel az eddiginek felére szállította le. Ez az álláspont téves, mert a községi karitás nem munkabíró és keresetképes egyének, hanem elesett, nyomorult, beteg hozzátartozók nélküli közsegélyre szorultakról gondoskodik. Már pedig ezeknek a szerencsétleneknek életsorsát nem befolyásolja a jó termés és a jó kereseti lehetőség. Másodsorban saivén viseli a karitás a sok, apró-gyermekes családok sorsát is, ahol a családfe esetleg nem teljesen munkaképes.

Nehéz az előjáróság helyzete azért is, mert a negyedik Isteni parancsot igen sokan nem létezőnek tartják. Elaggott szüleiket megvetik, nem segítik és a legnagyobb nyomorban hagyják sanyalódni. Az Isten és a polgári törvények azt parancsolják, hogy a gyermek a szülőjét tartani köteles úgy, ahogy tudja és semmi szín alatt sem lehet az évtizedeken át eltartó, nevelő atyát, anyát a gyermeknek a nyomorba taszítani. Az előjárói gondosság tudja azokat az eseteket, ahol segítő kézzel be kell avatkozni és indokolt esetekben be is avatkozik, akkor is, ha tartásra köteles gyermekek vannak, de ezeknek egzisztenciája önhibájukon kívül olyan súlyos (pl. sok gyermek miatt), hogy szüleiken legjobb akarat mellett segíteni nem tudnak. Nem segít azonban ott, ahol a szülők elhanyagolása csak a kiszáradt, kiapadt gyermeki szeretetre, vagy más bűnös és könnyelmű kifogásokra vezethető vissza!

A legszomorubb azonban s egyben legjellemzőbb az a tünet, hogy újban még a felére lecsökkentett hozzájárulásokat sem fizetik meg az adakozásra Isten és ember előtt kötelezett egyének. Ezek között is van egy tucat határozottan jó módu, vezető egyéniség, akik évekre visszamenőleg hátralékban vannak a hozzájárulásokkal. Ezeknek azt üzenjük, hogy meg van a módja annak, hogy keményszívűségükért megfelelő helyen felelősségre vonassanak, eltekintve attól, hogy saját szívükben és lelkükben kell ezt a felelősségre-vonást és számadástételt érezniök önmagukkal, a lesújtottakkal és Istennel szemben.

Nyomatékosan felhív az előjáróság mindenkit, hogy a hozzájárulásokat

most — az ünnep előtt — haladéktalanul fizessék be, úgy a hátralékosokat, mint a folyó tartozásokat!

A hiányos ruházatu szegény gyermekek serege, a reszkető, kezű s a halálképét visszatükröző aszottképi öreg szülők sorfala sejtelmes reménykedéssel és könnyező szemekkel várják a közeledő negyünnepet: Az ÓRÓK SZERETET ünnepét! Bátoratlanul remélik, hogy a kis Jézus születése napján egy néhány órára csökkenni fog nyomoruságuk és szenvedésük! Talán Ők is érzik az emberi szívek hirtelen megkeményedését és könyörgve jönnek hozzánk, hogy segítsünk rajtuk.

Testvérek! Emberek! Az éjjeli harangszó csengése-böngása már hallatszik a krisztusi szívekben! Halljátok meg szegény és nyomorult testvéreink mély sóhajtásait, halk könyörgő szavait is! Nyissátok meg szíveteket, fogadjátok be az Isteni Kised Megváltó melegét, mert csak akkor érezhetitek a megváltás, a megnyugvás igazi békességes és kegyelemteljes örömet, ha abban közreműködtek, hogy a karácsony örömeiben elesett szegény testvéreink is részesülhessenek!

H. L.

HIREK

Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó-urunk résztvett a római zárandoklaton. Szokás szerint előterjesztette a Szentatyának az egyházmegye öt éves működési történetét. A hosszú út nem fárasztotta el főpásztorunkat, mert pár nap múlva, december 4-én felszentelte a szarvasi egyházközség új, diszes „Szent István kultúrházát”. A szarvasi katolikus testvérek nagyszerű alkotása őszinte dicséretet érdemel és elismerést váltott ki a Főpásztor szívéből is.

Körösladány katolikus tábora december 8-án köszönthette dr. Lindenberger János apostoli kormányzót. Az egyházközség búcsúünnepségén a nagy misét mondotta a Főpásztor és megáldoztatta a nagy számban szentségekhez járuló híveket. A főpásztori szentmisén a vidék több lelkipásztora segédkezett, akik délben az egyházközség világi vezetőivel Fehér Lajos pápai kamarás szívesen látott vendégei voltak.

A szarvasi katolikus templomi énekkar nemrégiben nagy sikerű templomi hangversenyt rendezett Takácsy Dénes újkigyósi plebános, énekművész közreműködésével. A nagyszerűen rendezett, tartalmas hangversenyen résztvett Szarvas vezető rétege gróf Bolza Géza nagybirtokos vezetésével. Endrődről Csernus Mihály apátplebános hallgatta meg az énekkar kitűnő számait, akinek a „Magyar Könyörgés” című egyházi énekét nagy precizitással énekelte a templomi kórus. — Fetzer József pápai kamarás vezető beszéde után Tauth Antal egyházkarnagy vezetése alatt az egyházi zene-irodalom sok nagyszerű alkotását énekelte kifogástalan előadásban a szarvasi „Szent Cecilia Énekkar”. Tauth

Antal, Privler Pál és Privler Gyula, továbbá Hegyi József kitűnő orgonajátékai nemcsak élénkítették az előadást, de bizonyosságot tettek arról is, hogy a szarvasi kath. egyházközség kitűnő zenészekkel dicsekedhetik. — Munkájukért elismeréssel adózhatik nemcsak az élvező hallgatóság, hanem az egész egyházközség is.

Békésszentandráson november 30-án ünnepelték a templom búcsúnapiját. Az ünnepi szentmisét Csernus Mihály apátplebános mondotta a kerületi papság részvételével. A szentbeszédet Takácsy Dénes újkigyósi plebános tartotta. A templomi szertartás után a katolikus körben műsoros sajtógyűlést tartottak a hívek sok százai s elhatározták, hogy a jövőben csak katolikus lapot járatnak és támogatnak.

Csongrád vármegye főispánjává — fővárosi hírek szerint dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla vármegyénk népszerű és közszeretettel álló főispánját nevezi ki a kormány. Először megriadunk a hír hallatára, s csak akkor nyugodtunk meg, amikor felvilágosítást nyertünk, hogy főispánunk továbbra is megmarad vármegyénk élén. A kormány elismerését jelenti az újabb megbízás, s Békésvármegye népe örül, hogy általánosan nagyrabecsült és szeretett főispánunk kiváló egyéniségét a kormány is kellően értékeli.

Dr. Márky Barna alispán ur kellemes hírt közölt a napokban veitünk. Az 1939. év tavaszán újjáépítik az öregkertek közötti rossz utszakaszt. Igéretet tett arra is, hogy mihelyt a vármegyei utalpengedi, teljes átépítés alá kerül a Gyoma-Endrőd közötti kimondhatatlanul gyatra, az öreg kövesút is. Reméljük, hogy beton lesz! A gyomai járás is megérdemli ezt!

Adományok. Dr. Sorbán Jenő járásunk főszolgabírája a sokgyermekes szegény családok gyermekeinek karácsonyi ruhasegélyére 200 pengőt, Csernus Mihály apátplebános 100 pengőt adományozott. A kiosztást a Zöldkereszt vezetősége végzi.

Járdaépítésünk folytatását akadályozza meg az a döntés, amely a napokban a Miniszteriumból leérkezett a községhez. Szigorú köteletségévé teszi a községnek, hogy új járda építéséhez csak akkor foghat, ha az illető utca lakosai a költségek 50 százalékát fizetik. — Békésvármegye kisgyűlésén Csernus Mihály apátplebános felszólalt a rendelkezés tarthatatlansága miatt. Vannak utcák, mondotta, ahol két-három lakos kivételével senki sem tud fizetni. Valamennyien szegény munkások, akik örülnek, ha a mindennapi kenyeret megkeresik és fizetni tudják részletüket a Faxhoz. Kérte a Főispán és Alispán urat, hogy a miniszteriumot világosítsák fel, s kérjék ilyen ese-

tekben méltányosabb állásfoglalásra. Vármegyénk vezetői megígérték a közbenjárást.

Új tanító. Endrőd katolikus egyházközségének képviselőtestülete tanítójává választotta ifj. Bánai Ernő okl. tanítót.

Esküvő. Juhász Pál apátfalvi kántor december 18-án vezetioltárhoz Kalmár Ilonát, Kalmár Károly endrődi érdemes birtokos leányát. Volt kántor segédünknek örömmel gratulálunk!

Bartha Andrást, a tehetséges parasztköltőt, a *Timódi Lantos Sebestyén* irodalmi verspályázaton aranyozotti habérkoszorúval tüntették ki.

Gróf Csáky Istvánt nevezte ki Kánya Kálmán utódjává Magyarország Kormányzója. A betegeskedő külügyminiszter utóda — nem új ember a diplomácia utvesztőiben. Közel husz év óta mesterséget űzi, s az elmúlt években főmunkatársa volt Kánya Kálmannak. — Különösen Olaszország vette örömmel Csáky kinevezését, aki benső barátságával dicsekedhetik Mussolini Benito olasz miniszterelnöknek. — A német sajtó a magyar-német viszony teljes megszüldítésát várja az új külügyminisztertől. — Reméljük, hogy Csáky István, akinek nagy szerepe volt a bécsi tárgyalásokban, tovább folytatja eredményes külügyi munkásságát és valóban rászolgál a „reviziós-külügyér” kitüntető címre.

Darányi Kálmán nyug. miniszterelnököt az országgyűlés elnökévé választotta a magyar parlament. Grómmel köszöntjük a magyar politikai élet érdemes kiválóságát új szerepkörében. Érezzük és tudjuk, hogy higgadt vérmérséklete, böics meglátásai és tárgyilagossá igazságszeretete — e munkakörében is nagy sikert, s a képviselőház tárgyalásának biztos nyugodtságát és eredményes működését garantálják.

Ruténföldi statisztika. Kossey képviselő Prágában november 30-án előadást tartott a sajtó képviselői előtt Ruténföld mai helyzetéről és gazdasági viszonyairól. Kossey szerint a mai Ruténföld területe 10.185 négyzetkilométer. Magyarország visszakapott 1423 négyzetkilométert. 485 községből 377 maradt, 820.000 lakosból pedig 660.000, ebből 525.000 ruszin, A legjelentékenyebb kisebbséget a zsidók alkotják mintegy 60.000-en, azután következik 17.000 magyar, 15.000 román és 12.000 német. Elvesztett az ország három legnagyobb városa: Ungvár 27 ezer lakossal, Munkács 26.000 lakossal, Beregszász 19.000 lakossal. A kormánynak azok a tagjai, akik Huszról Prágába akarnak menni, kénytelenek 300 kilométert kocsin utazni s csak akkor érik el Eperjesen a vasutat. (Prager Tageblatt.)

Szállást keres

a Szentcsalád

Egyre jobban terjed a katolikus családok között az a kedves ajátosság, melynek neve: Szállást keres a Szentcsalád. Karácsony ünnepé előtt a katolikus családok össze állnak, 9 család egy csoportba, egymás közt kisorsolják, milyen sorrendbe viszik a szállást kereső Szentcsalád képét minden családba egy napra és milyen sorrendben mennek a Szentcsalád-képnek egyik estétől a másikig szállást adni.

Az ajátosság úgy kezdődik, hogy december 15-én este összejönnek azon a helyen, ahol a szentképet átveszik és elviszik annak a családnak a lakására, akinél első nap lesz a Szentcsalád elszállásolása. Ebben a családban akkorra kis oltárt készítenek, rajta gyertyát gyújtanak és a többi nyolc család tagjai is odagyűlekeznek.

Mikor a szentképet a családba hozzák, átadják a házigazdának kedves, beköszöntő imával. A képet a házigazda átveszi és rövid üdvözlő imát mond. Azután a képet a házioltárra helyezik és a Szentcsalád tiszteletére gyertyát gyújtanak. A szentkép előtt ajátosságot végeznek, Jézus Szívét-litániát, Lorettói litániát vagy Szent József litániáját, stb.

Ajátosság végeztével a vendégek eltávoznak, a kép pedig ott marad másnap estig. Előtte kis olajlámpát szoktak égetni.

Napközben a család tagjai rendszeren végzik teendőiket, ha a kép elé kerülnek, lélekben szeretettel üdvözlözik a Boldogságos Szűz Máriát és Szent Józsefet. Szokásban van, hogy a Szentcsalád tiszteletére azon a napon megvendégelnek olyan szegény családot, amelyben kis gyermek is van. Este meghatározott időben ismét összejön a 9 család annál a háznál, ahol a kép van és miután előirt imával elbucsuztatják a képet, elviszik a következő családhoz, ahol a kép elhelyezése és az ajátosság-ügy történik, mint az első háznál. Így megy ez végig a kilenc családnál.

Karácsonykor az éjjeli misére közösen imáznak a kilenc család tagjai és a felállított betlehemi jászóknál köszöntik a Szentcsaládot.

Szilassy Béla — államtitkár. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a Kormányzó Jaross Andor tárcanélküli miniszter előterjesztésére dr. Szilassy Béla országgyűlési képviselőt a felvidéki magyarság egyik vezetőjét államtitkárrá nevezte ki.

HIRDESSEN

L. A. P. U. N. K. B. A. N.

Halálozás. Dr. Pánczél Emil Gyoma község érdemes, nagy tehetségű főjegyzője életének negyvenedik évében elhunyt. Ószinte sajnálattal közöljük a megrendítő gyászhirot, s ugyanakkor igaz részvétellel kondoleálunk dr. Pánczél József vármegyei főjegyző ur, az elhunyt bátyja révén gyászborult Szeretteinek.

Hírek a vármegyéről. Békésvármegye kisgyűlése december 13-án tartotta december havi kisgyűlését vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán elnöklete alatt. Százhatvan tárgy szerepelt a tárgyszorozaton. Endrődöt érintő ügy kevés volt. Köles István th. utkaparó újabb betegszabadságot kapott, mely után nyugdíjazták, Liziczay Sándor ny. utkaparó járandóságát megállapították, a kondorostanyai szerződéses orvosi állás betöltése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot jóváhagyták azon módosítással, hogy annak hatálya az állás végleges rendszeresítése és betöltéséig tart, feloldották a képviselőtestület határozatát, mely megtagadta a hozzájárulást a Nemzeti Repülőlaphoz a jövő évre s jóváhagyták az egészségvédelmi kiadások részletezése tárgyában hozott határozatokat. Ugy a vármegyei, valamint több község alkalmazottai javára megszavazott karácsonyi segélyeket jóváhagyta a kisgyűlés. — E hó második felében tartja a Törvényhatóság negyedik évnegyedes közgyűlését. A több fontosabb tárgy között szerepel a kormány szokásos bemutatkozó leirata. Mint halljuk, a közgyűlés nagy többsége feltűnő ovációban óhajtja részesíteni Imrédy Béla miniszterelnököt.

Főző-tanfolyamot rendezett az Egységes Munkásokban — a Zöldkereszt és az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság Szabó Marianna okl. gazdasági szaktanító vezette a kitűnően sikerült tanfolyamot, amelyen 32 endrődi asszony és leány vett részt. A december 15-én tartott „vizsga” pompásan sikerült. A bizottság tagjai Csernus Mihály apátplebános vezetésével nagy megelégedéssel látták a szorgalmas tanítványok ügyességét és elsőrangúnak ítélték az általuk készített nagyszerű ebédet. A tanfolyam sikerét mutatja az is, hogy többben kérték a Bizottságot a tanfolyam jövő évi megrendezésére.

Elmaradt népművelési előadás. Az endrődi Iskolánkívüli Népművelési Bizottság december 14-én egyéb közérdekű tárgy mellett be akarta mutatni a lakosságának az Eucharisztikus Kongresszus főbb eseményeit feltűntető kitűnően sikerült filmet is. — Sajnálattal közöljük, hogy a filmtulajdonos P. Köhler lazarista atya a vasuton oly súlyosan megbetegedett, hogy Gyomán nem szállhatott le a reá váró autóra, hanem vonattal tovább utazott Gyulára kórházi kezelésre. — Igérte, hogy mielőtt egészsége helyreáll, lehozza örömmel a filmet.

Munkában a parlament. Az országgyűlés keddi ülésén tárgyalta és többek hozzászólása után elfogadta a kisebb fizetési fokozatu tiszviselők korpótlékáról és a családi pótlékról szóló javaslatot, majd tárgyalás alá vette az önkormányzati alkalmazottak és nem állami tanítók OTBA-ellátásáról (gyógykezelés) szóló törvényjavaslatot. Kovács Sándor „szűzbeszédében” a családvédelmet erkölcsi tekintetben is megerősíteni kívánta és revízióját sürgette a régi liberális-szabadkőműves irányzat torz-szülöttjének a polgári házasságnak. Dr. Fencik István ruthén képviselő Magyarországon jobb jövőjét a szociális problémák megoldásától várja, s ezért örömmel fogadta el a javaslatot. Sehol sem láttam, mondotta Fencik, amit Magyarországon, ahol a magyar gazda szalonnával és káposztával olyan jól él. A Verhovináról hoztam magammal egy darab zabkenyereket. Amikor egy otthoni embert megkérdeztem, mikor ettek húst, szalonnát, azt mondotta: „Mi szalonnát csak 1914-ben láttunk”. Azt a sorsot kívánja a munkáságnak is, hogy meglegyen a kenyere és szalonnája. — December 21-én kerül tárgyalás alá a földreform és a zsidótörvény. —

Endrőd község képviselőtestülete

folyó hó 2-án tartotta ez évben utolsó rendkívüli közgyűlését igen élénk érdeklődés mellett.

Véglegesen döntött a kondorostanyai segédjegyzői lakás és községháza ügyében azzal, hogy elcserélte a Fülöp János féle házáért a tulajdonát képező kondorostanyai ingatlanokból 10300 négyszögöl földjét. Az endrődi Kereskedelmi Rt. kérelmét, hogy nagylapos — ujtelepen lisztcseretelepet nyisson, melegen pártolta azzal az indoklással, hogy addig is, míg az új malom Nagylapson felépül, az ottani nagyszámú lakosság könnyebben jusson és kevesebb veszteséggel a kenyérliszthez csere útján. Tudomásul vette az Országos Testnevelési Tanács leiratát, melyben 400 pengő segély juttatásáról értesíti a községet.

A takarékmagtári kölcsönökre nézve új szabályrendeletet alkotott, mely az eddiginél több figyelmet fordít a kölcsönök biztosítására.

A Nemzeti ünnepeken a nemzeti és gyász-lobogóknak kitézését a vonatkozó vármegyei szabályrendelet alapján kötelezővé tette a Széchenyi, Andrássy, Apponyi, Kossuth utcákon. A kötelezettség alól a járási Főszolgabíró adhat indokolt esetben felmentést. Az előjáróság már is felhívja a megjelölt utcákon lakó háztulajdonosokat, hogy

a zászlók beszerzéséről sürgősen gondoskodjanak. Kedvezményesen lehet zászlót iratni a község házában a 8. számú irodában.

Tudomásul vette községi állatorvos felfüggesztését.

Megszavazta a legszükségesebb légoltalmi berendezkedésekre szükséges összegnek, mely a jövő évi költségvetésben van biztosítva, kölcsön vételét. Szabó Ágoston és Bela Lajos téves közmunka előírásait törölte. Tárgyalt a csendőrlaktanya elhelyezéséről. Ugyanis a csendőrlaktanya 1939 évi május 1-én jelenlegi helyéről áthelyezendő lesz, mert tulajdonos a bérletet tovább nem tartja. Elhatározta, hogy a testnevelési alap maradványát a zenekari alaphoz csatolja. A hadiözvegyek és árvák segély alapjának f. évi kamatát kiosztani rendelte.

A községi és gyámpénztári tőkepénzek elhelyezését a jövő évben az Endrőd-gyomai takarékpénztárban rendelte el. A r. Kath. egyháznak, tekintettel a nagylaposi iskola építkezésére, újabb 1500 pengős iskola fenntartási rendkívüli segélyt szavazott meg. A vagyonszállítási földken gyakorolható vadászati jogot a vadásztársaságnak évi 100 pengőért bérbe kiadta.

Légoltalmi riadó

volt f. hó 9-én kora reggeltől este 9 óráig. Már két héttel ezelőtt elrendelte a Honvédelmi miniszter Ur az országos gyakorlatokat abból a célból, hogy ezen legrémesebb és legújabb háborús veszedelem ellen a lakosság minden rétege védekezni tudjon és hogy elsajátítsa azt a magatartást, amely alkalmas arra, hogy a reánk szakadó veszedelmeket csökkentse.

A riadót légoltalmi készültség előzte meg. A községnek készültségi állapotba való helyezése kitűnően sikerült és a hosszas előmunkálatok meghozták azt az eredményt, hogy a készültségi felhívásnak egy rövid óra leforgása alatt érvényt lehetett szerezni. A légoltalmi szolgálatosok közül igazolatlanul senki nem maradt el. Ezért a fegyelmezett magatartásért elismerést érdemelnek. A gyakorlat repülőgépekkel volt kombinálva, azonban erre a vidékre a ködös időjárás miatt a repülőgépek nem jöhettek el s így a riadó csak feltevés alapján lett déli I órakor elrendelve, melyet egy fél óra múlva visszatérő riasztás követett. Ugyanis a tapasztalat szerint az ellenséges repülőgépek egy kiküldetés alkalmával ugyanazt a helyiséget nem csak menet, hanem jövet is megtámadják. Ezt a célt szolgálja a visszatérő riasztás.

A riasztási gyakorlatról nem lehet azt a jót elmondani, amit a készültségi állapotra nézve már említettünk. Nem volt meg a szükséges fegyelem a lakosságban, a járókelők a riasztó harangszóra nem igyekeztek valamilyen buvóhelyre. Az esti riasztásnál, mely háromnegyed 9 óra után történt, az a kifogás volt tapasztalható, hogy a teljes elsötétítést több helyen nem fogatosították. Mindezek az apró körülmények egy komoly légi támadás esetén rettentő módon megboszulhatjuk magukat és a községnek is helyrehozhatatlan károkat okozhatnak.

A légoltalmi vezetőség amikor a gyakorlat eredményét elap hasábjain ismertette, egyben felhívja a lakosság figyelmét, hogy a jövőben hasonló esetben szigorúan alkalmazkodjanak az előírásokhoz. A befutott jelentések alapján mindazok ellen megindul a kihágási eljárás, akik a légoltalmi közegeknek és felszólításaiknak nem engedelmessékedtek. Tudomásul kell venni azt is, hogy a légoltalmi kihágások nem 1—2 P-ös pénzbüntetést, hanem hosszantartó elzárást vonnak maguk után és hogy ezeket a kihágásokat a rendőrhatalóság azonnal lefolytatja.

Tudomásul kell venni azt is, hogy a légoltalmi beosztottak ebben a minőségükben még gyakorlat alkalmával is hatósági közegek s így a bántalmazásuk igen súlyos következményeket von maga után. Ez azért említjük meg, mert megtörtént, hogy egyik meggondolatlan lakostársunk a segédrendőr felhívására azzal válaszolt, hogy a segédrendőrt bántalmazta. Igen természetes dolog lesz, ha a büntető igazságszolgáltatás az ilyen embereket örökre kijózanítja társadalom és közrend ellenes felfogásukból és megtanítja őket a becsületes polgári magaviseletre.

Előjáróság.

Győr—Moson—Pozsony

közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék közigazgatási bizottsága ülést tartott. Az alispáni jelentéshez szólva Szűts Géza plebános, bizottsági tag elítélte a Nemzeti Egység Pártjából kilépett képviselők magatartását és örömmel állapította meg, hogy az egyesített vármegye NEP képviselői, akikkel szemben annakidején maga is politikai küzdelmet vívott, most ezekben a történelmi időkben a kormány mögé álltak. Indítványozta, hogy az Imrédy-kormányt a vármegye bizalmáról és támogatásáról biztosítsák. Az indítványt a bizottság egyhangúan elfogadta. Pintér László országgyűlési képviselő köszönetét fejezte ki Szűts Gézának azért, hogy mint ellenzéki ember is helyesli a kormány reformpolitikáját. A kilépéseknek előnyük is van — mondotta — az, hogy most sokkal egységesebb tábor áll a miniszterelnök mögött.

Haza vágytam...BARTHA ANDRÁS
verse.

Lakodalom volt ott az élet, —
Ahol én most a nyáron jártam,
Fehér csókszirom volt az ágyam,
Nekem dalolt ott minden madár,
És mégis, mégis haza vágytam!

Kék pillangók hozták az álmat,
Vigadni a szememre ültek;
Tán még átka sincs ott a bűnök,
A lecsepegő hold-sugáron,
Illatos szellők hegedültek.

Édes, csorranó nóta mézzel
Traktált meg a halkszaru este
Puha kezét szívemre tette,
Simogatott, vigasztalt, mintha
Lenvirág szemü arám lenne...

Szép hárangzó csalta a reggelt,
Minden virág imába kezdett, —
Amíg a szépség rácséprgett,
S mint szárnyat bontó kicsi lepkék,
Megborzolták a puha csendet.

Minden bokor szépség-berek volt.
Fütyty-szótól volt hangos az utam,
Mikor az est ölébe bujtam,
És mégis, mégis haza vágytam,
Mert ott is csak sirni tanultam..

**A kisgazda állathizlalás
újabb támogatása**„DARÁNYI IGNÁC
kisgazda-alap”

Az Állatértékesítő „Hangya” Szövetkezet az utolsó esztendő munkája során annyira megerősödött, hogy most már a kisgazda hízalás fokozottabb támogatására gondolhat.

A Hangya elhatározta, hogy azokból a feleslegekből, amelyek az állatértékesítési munka során keletkeznek, egyelőre 100.000 P-ös alapot létesít, amely arra fog szolgálni, hogy a kisgazdák állathizlalási célokra (sovány állatbeszerzés, takarmány beszerzés, stb.) olcsó kölcsönöket kaphassanak. Ezt az alapot a kisgazdák nagy barátjának emlékére Darányi Ignácraól nevezik el.

A most erre a célra rendelkezésre bocsájtott, egyelőre 100.000 P-ös tőkét mindenkor a Magyar Nemzeti Bank érvényben lévő kamatlába mellett fogja a gazdaközönségnek kölcsönadni. Mindaddig tehát, amíg a Magyar Nemzeti Bank kamatlába nem változik, 4 százalékos kamattal megfizetése ellenében áll majd a kölcsön a gazdák rendelkezésére.

A Hangya Szövetkezet igazgatóságának lesz joga megjelölni azokat a falusi Hangya szövetkezeteket, amelyeknek állathizlalási csoportja ebből az alaptól részesülhet kölcsönökben. A kiválasztásnál olyan szövetkezeteket fognak megjelölni, amelyeknek állathizlalási csoportja eddig is a szövetkezeti

gondolatnak megfelelően eredményesen működött, s amely csoportnak megfelelő komoly biztosítékot nyújtó vezetője van.

Örömmel adunk hírt a Hangyának erről az újabb intézkedéséről és hisszük, hogy ennek következtében a kisgazdák állathizlalása nagy lépésekkel fog előre haladni.

**Mezőgazdasági gépkezelői
(traktor) tanfolyam**

A budapesti m. kir. állami felsőipariskola igazgatósága mezőgazdasági gépkezelői, traktor tanfolyamot rendez. A tanfolyam kezdete 1939. január 3. Tartama 20 tanítási nap, egész napos — napi 8 órai — oktatással. A tandíj 15 pengő. Bizonyítvány díj 2.10 pengő. A tanfolyamon a mezőgazdaságban használt talajművelő gépek, traktorok, motorok, a cséplőgépek és vetőmagtisztítógépek szerkezetét és kezelését tanítják. Felvehető, aki 18. életévét betöltötte. A tanfolyamra az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalában, Budapest IX., Köztelek-u. 8 sz. alatt lehet jelentkezni.

Gabona- és állatárak

A világgiacon a buza árának jelentős esésére számítanak. Az argentinai kivitel várható megnövekedése — az európai és észak-amerikai jó buzatermés mellett — valószínűen messze túlhaladja a buza bevitelre szoruló államok szükségletét és nagy nyomást gyakorol a buza világgiacon. Nálunk a buza felesleg túlnyomó részét a Futura veszi át — a kormányzattól megállapított, s a világgiacon árnál lényegesen magasabb áron. Buzakivitelünk az elmúlt hetekben Németországba, Olaszországba és Svájcba irányult.

A budapesti tőzsdén a 80 kilós tiszavidéki búzát 20.55—20.70 es, áron jegyezték. Idei morzsolt tengeriért 13 pengőt fizettek.

A sertésvásáron hetek óta lanya az irányzat. 12—15 ezres heti felhajtásokat nem bír el a buda-

pesti piac. Az árak egy hónap alatt 10—12 fillérral estek a prima szedettserítésnél. A korábbi 107—110 filléres árak most 94—98 fillér között mozognak.

A borjuvásár is lanya irányzatot mutat hetek óta. Prima minőségű borjakért 90—95, másodosztályú borjuért 80—86, silányért 60—74 fillért adtak a fővárosi vásáron.

**Rendelet a parlagon hagyott
mezőgazdasági ingatlanok
megművelés tárgyában**

A m. kir. minisztérium a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló 1931. XXVI. t. c. 2. §-ában kapott s legutóbb az 1938. XV. t. c. 9. §-ában meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli.

1. §. (1) Azt a tulajdonost (haszonélvezőt, hitbizományi birtokost), aki mezőgazdasági ingatlanát egy gazdasági évet meghaladó időn át egészen vagy nagyobb részében műveletlenül hagyta és megműveléséről a földművelésügyi miniszter felhívására a megszáított határidőn belül sem gondoskodik, a földművelésügyi miniszter bármikor, még a gazdasági évfolyama alatt is kötelezheti arra, hogy ingatlanát vagy annak egy részét haszonbérletek alakításának céljára, legfeljebb hat évi időtartamra, az államnak vagy az állam által kijelölt szervnek átengedje. Előzetes felhívás nélkül is kötelezni lehet mezőgazdasági ingatlanának átengedésére azt, aki mezőgazdasági ingatlanát két éven át egészen, vagy nagyobb részben műveletlenül hagyta. Az ingatlan a földművelésügyi miniszter határozatának kézbesítése után azonnal át kell adni a földművelésügyi miniszter által kijelölt szervnek, vagy személynek.

(2) Az (1) bekezdés értelmében igénybevett ingatlanokat elsősorban kishaszonbérletek alakítására kell felhasználni. A haszonbérösszegnek és a szerződés egyéb feltételeinek megállapítására, valamint a haszonbérlet kiválasztására és kimozdítására az 1936. XXVII. törvénycikk rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Budapest, 1938. november 30.

dr. vitéz Imrédy Béla s. k.
m. kir. miniszterelnök.

VASUTI MENETREND**Gyomára érkező vonatok.**

Budapestről	2.21
Békéscsabáról	5.34
Szarvasról	6.30
Vésetről	6.35
Békéscsabáról, sebes	8.19
Budapestről	10.21
Vésetről	11.46
Békéscsabáról, gyors	11.56
Budapestről, gyors	11.57
Békéscsabáról	14.20
Budapestről	15.24
Vésetről	16.51
Békéscsabáról, gyors	16.58
Budapestről, gyors	17.36
Gyuláról	19.26
Budapestről	20.39
Vésetről	22.00
Békéscsabáról	23.24

Gyomáról induló vonatok.

Békéscsabára	2.34
Vésetre	3.43
Budapestre	5.41
Gyulára	6.31
Budapestre, sebes	8.20
Békéscsabára	10.28
Békéscsabára, gyors	11.58
Budapestre, gyors	11.59
Vésetre	12.45
Budapestre	14.30
Békéscsabára	15.31
Budapestre, gyors	16.59
Békéscsabára, gyors	17.37
Vésetre	17.41
Szarvasra	19.29
Békéscsabára	20.49
Vésetre	20.50
Budapestre	23.30

HIRDETÉSEK

ENDRÖD-GYOMAI
TAKARÉKPÉNZTÁR Rt.
ENDRÖD

Fióktintézet: Gyoma. Tel: Endröd 2.
Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal.

Népházi Szövetkezetben kitűnő friss árakat olcsón kap.

Ugaron

6, Páskumen 3 hold földet
vagy Peresen cseréj az

Egyházközség.

Akarja husz fillérrel drágábban eladni a búzáját?

Keresse fel

vitéz Baranyai Istvánt
az Endröd—Gyomai Takarékpénztárban, magas árat ad érte!

**Traktor-bérszántásra
jelentkezni lehet
Kalmár Vincze
egyházközségi elnöknel.**

**A Katolikus Népszövetés
és Temetkezési
Segítőpénztára**

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának.

Iratkozzék be tagul

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endröd-Gyomai Takarékpénztár Rt-nél Endrödon. Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén. Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havidíj 50 f

Hegeđütanítást

vállal

Kappel Károly

„Az Egyházmegyei Hatóság
1238-1934 sz. engedélyével.”
Szerkesztésért és kiadásért felelős
WALTHIER GYÖRGY

Főunkatárs:
CSERNUS MIHÁLY

Nyomatott Nádudvary Mihály
„PETŐFI” könyvnyomdájában
Gyomán.